

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ชั่วนิรันดร์
Let's join in making a literate world
ปัทมา

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

- ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนตั้งแต่พุทธศักราช 2523 และได้ทรงงานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยมีพระราชประสงค์ที่จะให้เด็กและเยาวชนของชาติที่ยังขาดโอกาส อาจเนื่องด้วยความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ได้มีโอกาสเข้าถึงความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ มีสุขภาพแข็งแรง ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี พึ่งตนเองและช่วยเหลือพัฒนาชุมชน ให้ทุกคนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

- โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- โรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูลจาก <https://www.psproject.org/>

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ซอโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
กสิกร

โครงการตามพระราชดำริ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ เยือนสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปอย่างเป็นทางการ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2503-2504 ในขณะที่มีพระชนมายุ 5 พรรษา หลังจากนั้น พระองค์ก็เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นจำนวนหลายครั้ง โดยการเสด็จฯ นั้น พระองค์เสด็จฯ ทั้งในฐานะผู้แทนพระองค์ พระราชอาคันตุกะหรืออาคันตุกะของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ รวมทั้ง เสด็จฯ เป็นการส่วนพระองค์ ซึ่งนอกจากจะทรงงานเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศแล้ว พระองค์ยังเสด็จฯ ทอดพระเนตรสังคม วัฒนธรรม สถานที่ต่าง ๆ และทรงได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ และได้ทรงนำความรู้และประสบการณ์ที่ทรงได้ทอดพระเนตรและจดบันทึกมาประยุกต์ใช้กับการทรงงานภายในประเทศด้วย ซึ่งการเสด็จฯ ทรงงานในต่างประเทศของพระองค์ทำให้หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสว่าถวายพระราชสมัญญานามแด่พระองค์ว่า “เจ้าฟ้าพนักงาน” หรือ “Le Princesse Stagiaire”

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ทั่วโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
สิรินธร

โครงการตามพระราชดำริ

ทุนการศึกษาพระราชทาน

มีขึ้นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช 2531 ด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานทุนการศึกษาให้นักเรียนในโรงเรียนห่างไกลทุรกันดารได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามระดับสติปัญญาและความสามารถภายหลังจาจบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารในสมัยนั้น เมื่อเวลาผ่านไป พื้นที่ทรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความหลากหลายมากขึ้น ทุนการศึกษาพระราชทานจึงขยายความครอบคลุมกว้างขวางขึ้นเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน

ทุนการศึกษาพระราชทานได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายดังนี้

ทุนการศึกษาพระราชทาน

นักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ทุนการศึกษาพระราชทานบุตรครู

ทุนการศึกษาพระราชทานตามพระราชประสงค์

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้
Let's join in making a literate world
ภานุพร

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการส่งเสริมอาชีพ

พุทธศักราช 2538 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพขึ้น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลมีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว พึ่งตนเองได้ ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า พระราชทานเงินเพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม พระราชทานเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การผลิต พระราชทานอาคาร เพื่อดำเนินการและพัฒนาทักษะฝีมือและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่นเป็นหลักและฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพให้กลุ่มสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง

ผลิตภัณฑ์

การดำเนินกิจกรรม ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จึงทำให้เป็นที่นิยมทั้งตลาดในประเทศและนอกประเทศ โดยมีผลิตภัณฑ์แยกตามประเภท ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ หัตถกรรม เครื่องสำอาง เครื่องเงิน อาหารและเครื่องดื่ม

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ทั่วโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
ภิญญ์

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการสร้างป่า สร้างรายได้

ปี 2556 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ดำเนินงานโครงการ “สร้างป่า สร้างรายได้” ซึ่งเป็นวิธีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ด้วยการปลูกไม้ป่าดั้งเดิมของพื้นที่ให้เป็นไม้ประธาน ผสมผสานกับการปลูกพืชเกษตรหรือไม้เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่คนท้องถิ่น ตามลำดับขั้นเรือนยอดตั้งแต่ชั้นบน ชั้นรอง ไม้พุ่มและไม้ผืนดิน ทำให้เกิดความหลากหลายของขนาด และพันธุกรรมพืช เกิดความอุดมสมบูรณ์เลียนแบบธรรมชาติ โดยเริ่มเป็นโครงการนำร่องในพื้นที่จังหวัดน่าน และเลย ก่อนขยายไปยังจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และตาก

พื้นที่ดำเนินการ

โครงการสร้างป่า สร้างรายได้ มีพื้นที่ดำเนินงานในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน เชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และจังหวัดเลย มีพื้นที่ดำเนินการรวม 42 อำเภอ 158 ตำบล 956 ชุมชน มีสมาชิกเข้าร่วม 19,890ครัวเรือน และมีพื้นที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 71,786 ไร่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กรมการปกครอง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ทั่วโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
ภิญญ์

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

อุทยานธรรมชาติวิทยา ตามพระราชดำริ

“...งานที่เรียกว่าอนุรักษ์ธรรมชาตินั้น ก็ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูศึกษา รู้ถึงสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติว่าจะมีประโยชน์อย่างไรกับเรา และในเรื่องของสภาพแวดล้อมนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้มีความเดือดร้อนต่างๆ มากขึ้น เช่น อาจจะน้ำท่วมหรือน้ำแล้งกระทันหันนั้น ส่วนหนึ่งก็เป็น เพราะว่าในเรื่องของพืชธรรมชาติ ป่าไม้ หรือดินถูกทำลายไป เพราะฉะนั้นถ้าเราศึกษาให้ดีถึงเรื่องพวกนี้ หาวิธีแก้ไข ก็จะสามารถทำให้ต่อไปเราได้รักษาสมบัติของตนเองเอาไว้ได้...”

พระราชดำรัส วันอังคารที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2538

พื้นที่ดำเนินการ

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ใน พุทธศักราช 2538 ทรงพบว่า สุดเขตแดนด้านตะวันตกของอำเภอสวนผึ้งเป็นเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างไทยกับพม่า ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีความหลากหลายทางกายภาพและชีวภาพ อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาขึ้น ด้วยมีพระราชประสงค์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้สภาพธรรมชาติวิทยาสำหรับเด็กและเยาวชน และประชาชน จะได้เกิดความรัก ห่วงแหน และร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ต่อไป

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ทั่วโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
ภิญโญ

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ตามพระราชดำริ

พุทธศักราช 2542 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศ เป็นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ภูฟ้าพัฒนาขึ้น ณ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยมีพระราชประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่สามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อการบริโภค ยกระดับรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อม ๆ กับการฟื้นฟูพื้นที่ป่าและสภาพแวดล้อมของชุมชน

ภารกิจ

- 1.การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร : การพัฒนาพื้นที่ทำกิน ระบบชลประทานบนพื้นที่สูง การปลูกข้าวไร่ การทำนาขั้นบันได การส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานในครัวเรือน
- 2.เสริมสร้างรายได้: การส่งเสริมการปลูกพืชและแปรรูป งานหัตถกรรม
- 3.การฟื้นฟูป่าใหม่และสิ่งแวดล้อม : การส่งเสริมการทำเกษตรบนพื้นที่สูง การทำฝายชะลอน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน สุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนและชุมชน การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
วิมลวรรณ

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาอมก๋อย ตามพระราชดำริ

ในพุทธศักราช 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนมาดำเนินการในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และในพุทธศักราช 2551 จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาอมก๋อย” ในพื้นที่อำเภออมก๋อย เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับศึกษาค้นคว้าการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ แล้วให้ประชาชนมาเรียนรู้ นำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตของตนเอง ทำให้ทุกคนในครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันเป็นพระราชประสงค์สูงสุด

พระราชดำรัส

“... ถ้าเราจะเริ่มโครงการใด เช่น บอกให้เกษตรกรปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ชนิดใดย่อมมีความเสี่ยงมากมาย อาทิ ภูมิอากาศอาจแปรปรวน เกษตรกรจึงเสี่ยงต่อการล้มละลายและมีความเดือดร้อนตามมา โดยที่หน่วยงานเอกชนหรือรัฐที่แนะนำให้เขาปลูกยังไม่ต้องรับผิดชอบในช่วงนี้ ดังนั้นการทดลองนำร่องจนเรามั่นใจว่างานนั้นทำได้จริง จึงนับว่าเป็นการจัดการความเสี่ยงอย่างหนึ่ง”

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
กสิกรรม

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ ทรงตระหนักว่า การที่ประชาชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ประชาชนเหล่านี้จะต้องทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมคนให้พร้อมที่จะรับสถานการณ์ ให้รู้จักปรับตัวในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติ จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ขึ้นในปี 2556 โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

พระราชดำรัส

“...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาตั้งแต่ปี 2517 ข้าพเจ้าปลื้มใจทำงานในโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนดำเนินไปด้วยดี และเกิดผลน่าพึงพอใจโครงการช่วยให้ราษฎรในพื้นที่ห่างไกลช่วยตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ราษฎรมีอาชีพมีรายได้ ทำให้สามารถปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวให้ดีขึ้น มีกำลังสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างมั่นคงและยั่งยืน วิธีแห่งความพอเพียงจะช่วยให้ชุมชนตั้งมั่นอยู่ได้ ท่ามกลางความผันผวนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ...”

๒ เมษายน

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเสียงได้
Let's join in making a literate world
ภิญญ์

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

หน่วยแพทย์พระราชทาน

ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการตามพระราชดำริและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล ทรงพบเห็นราษฎรที่มาเฝ้ารอรับเสด็จฯ รวมทั้งเด็กนักเรียนหลายคนเจ็บป่วยและมีปัญหาสุขภาพ ไม่มีโอกาสได้รับการรักษาจากแพทย์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯฯ จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้งหน่วยแพทย์พระราชทานขึ้นเมื่อปี 2535 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยแพทย์พระราชทานออกไปปฏิบัติงานทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล

การปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานแต่ละครั้งจะประกอบไปด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลและหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่เป็นหลัก ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และ/หรือคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัย โดยมีเจ้าหน้าที่ของโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯฯ สยามบรมราชกุมารี นำยาและเวชภัณฑ์พระราชทานและประสานหน่วยต่าง ๆ เข้าร่วมในการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พระราชทาน